
Fakulta právnická ZČU – katedra trestního práva

Posudek diplomové práce

JUDr. Milan Tomeš

Studentka paní Claudia Valenta, dále jen studentka nebo autorka, si zvolila jako téma své diplomové práce „Vybrané aspekty odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu“. Práci jsem hodnotil po stránce materiální a formální.

Vyhodnocení formální stránky práce zahrnuje zkoumání, zda práce vyhovuje nárokům rozsahem, způsobem nakládání s citacemi, bohatostí zpracovaných pramenů a zvládnutím technické stránky. Označená práce má celkem 108 stránek, z toho je 94 stran vlastního textu. Tím se řadí mezi práce, které formálně bohatě naplňují dolní hranici stanovenou pro minimální rozsah textu diplomové práce studenta magisterského oboru.

Práce z hlediska počtu znaků na řádek i počtu řádek na stránce se jeví uspokojivě zvládnutou. Text je po formální stránce relativně přehledně členěn. Obsahuje vlastní text, závěr, seznam literatury i další předepsané náležitosti. Práce zahrnuje i krátké cizojazyčné resumé.

Práce s citacemi je diskutabilní. Již o od samého počátku textu práce se důsledně neoznačují veškeré přejaté myšlenky, citace se uvádějí pouze za celé odstavce. Dokonce hned na úvodní straně 1, kde autorka zřejmě cituje cizí odborné poznatky, není uveden ani jediný odkaz na použitý zdroj ani označení, že by šlo o vlastní názor autorky. Studentka sama není odborníkem na trestní právo, a proto nelze očekávat vlastní empiricky získané znalosti, tím se ponechává extrémní prostor pro pochybnosti o původnosti textu. Autorka není autoritou v oboru trestního práva, je studentem, a proto od ní autoritativní postoje nikdo ani neočekává, i proto by bylo vhodnější citovat zavedené zdroje důsledně.

Gramatická a slohová úroveň diplomové práce autorky jako studentky pátého ročníku je přijatelná. Studentka se snaží používat věcný, střízlivý až suchý a proto odborný styl práce. Povedlo se jí vyvarovat se slovním parazitům a prázdným floskulím. Pokud jde o gradaci a logiku výstavby textu práce, i zde se autorka potížím vyhnula.

Studentka pro potřeby práce zpracovala nesmírně bohatou řadu zdrojů. Výčet zahrnuje 7 českých monografií a 6 textů ve sbornících a kolektivních monografiích. Dále jsou označeny jako zdroje časopisecké prameny v počtu 12 kusů. Extrémně početná je soudní judikatura. V souladu s moderními trendy se uvádí i zdroje internetové. Jako zvláštní zdroj jsou označeny důvodové zprávy a stanoviska v počtu 15 kusů. Právní předpisy jsou označeny rovněž v bohatém počtu. Celkově hodnotím množství a strukturu použité literatury zejména s ohledem na zaměření jako velmi uspokojivé s výhradou nedůsledné citace.

Obsahové hodnocení se věnuje způsobu naplnění práce textem. Zkoumá, zda je text logický, provázaný a přínosný. Zkoumá, zda nejde o prostě převzaté nebo popisné stati, které netvoří ucelený provázaný celek s jednotící myšlenkou.

Studentka zahajuje práci úvodem, ve kterém si vytkla za cíl popsat institut nutné obrany a to v kontextu české a německé právní úpravy. Výběr tématu autorka zdůvodňuje přitažlivostí problematiky danou nejednoznačností posuzování a stabilitou úpravy v obou srovnávaných zemích.

Studentka si rovněž vymezila postupné cíle práce. Uvedla, že jejím cílem je poskytnout komplexní náhled do současné právní úpravy. Nejprve se chtěla věnovat historii problematiky a ústavním aspektům odposlechů. Dále se rozhodla pojednat současnou právní úpravu a v návaznosti se chtěla věnovat současným aspektům právní úpravy. Autorka dále vyslovuje názor, že právní úprava není dostatečná. Pro komparaci si autorka zvolila německý právní systém.

Historická část otevírá téma nastíněním technických detailů nutných k pochopení problematiky. Nedostatek tohoto textu shledávám pouze v užití citací. Autorka následně nastiňuje vývoj právní úpravy počínaje rokem 1949. Autorka zde naráží na problém odposlechu komunikace obhájce a obviněným. Postihuje významné okamžiky, které jednotlivé novelizace přinesly a postihuje i základní pojmové a dogmatické změny teorie a praxe trestního práva, viz nový trestní zákoník a bipartice trestných činů. Zmiňuje se zde zásadní moment v možnosti přezkumu zákonnosti Nejvyšším soudem ČR. Následně autorka vyhodnocuje přínos judikatury. I zde jsou dobře postiženy významné okamžiky právní úpravy.

Následující část druhá se věnuje ústavněprávním aspektům zpracovávané problematiky. Tato část je relativně stručná a poskytuje letmý náhled do problematiky, která je vlastně součástí předchozí části v rámci historie.

Část třetí je již vlastní obsažnou součástí práce. Věnuje se aktuální právní úpravě. Je dobré poznamenat, že autorka si povšimla možnosti provádět odposlech a záznam telekomunikačního provozu i dle jiných právních předpisů. Téma se zahajuje rozlišením základních pojmů tj. odposlechu, záznamu, telekomunikační zařízení.

Následně se věnuje předpokladům pro nařízení odposlechu a záznamu. Zde je postižen právní názor Ústavního soudu ČR, že odposlech není prostředkem prevence, ale až reakcí vyvolanou konkrétním jednáním. Dále se přechází k náležitostem příkazu k odposlechu a záznamu. Zde se autorka věnuje také přezkumné činnosti Nejvyššího soudu ČR. Navazující kapitola se věnuje provádění odposlechu a záznamu na základě příkazu soudu a posléze přechází v kapitole pojednávající provedení odposlechu a záznamu bez příkazu soudu. Problematika se logicky uzavírá důkazní hodnotou v trestním řízení včetně pojednání o možnosti užití v jiné trestní věci. Dodatek tvoří přezkumné řízení u Nejvyššího soudu ČR a pojednání o nepřípustnosti odposlechu obhájce a obviněného.

Autorka dále pokračuje v rozboru problematiky údajů a telekomunikačním provozu. Výstavba textu odpovídá logice předcházejícího úseku. Nad rámec použitého vzorce je rozebrána existence Stálé komise při Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR.

Autorka se logicky věnuje v části čtvrté i dalším formám odposlechů a jejich problematice. Pojednala prostorové odposlechy, záznamy pořízené třetími osobami, zpravodajské odposlechy, odposlechy Vězeňské služby ČR.

Finální částí práce je stručná komparace, ke které se autorka zvolila německou úpravu, a úvahy de lege ferenda, které považuji za povedené. Práce je završena závěrem, kde autorka hodnotí svou práci z hlediska stanovených cílů.

Z hlediska obsahového autorka prokázala schopnost shromáždit bohaté množství kvalitních pramenů, které věcně obsažně zpracovala jednotným a uceleným způsobem. Práce má tendenci k přirozené gradaci, která se týká věcného jádra. Míra zastoupení jednotlivých dílčích témat je vyvážená a logika řazení je zjevná. Autorka se tématu věnovala s dostatečnou péčí, po náležitém opatření, přípravě a studiu podkladů. Jednotlivé kapitoly jsou zpracovány do přiměřených podrobností, a jsou informačně podobně výtěžně. Jádru práce je věnována převážná většina textu. Nedostatek práce, jak je uvedeno v úvodu posudku je nakládání s citacemi.

Práci studentky celkově hodnotím jako vyhovující a s výhradou projevu u obhajoby. Práce dokazuje, že studentka náležitě zvládla obor, znalosti dokáže použít tvořivým způsobem, je schopna za jednotným účelem vyhledat potřebné odborné materiály, se kterými je schopna náležitě odborně zacházet, takže splňuje předpoklady očekávané od studenta pátého ročníku.

Práce se navrhuje k obhajobě. Na základě shora uvedeného rozboru navrhuji hodnotit práci studentky známkou prospěla výborně.

Autorka by se měla zabývat v rámci obhajoby otázkou konkurence přezkumu odposlechu a záznamu v rámci dokazování a v rámci přezkumu NS ČR.

Práce byla prověřena v systému Thesis, a nebyly shledány žádné zásadní závady.

V Plzni dne 12. 5. 2022

JUDr. Milan Tomeš